

Tefilin on Hol haMoed

מכילתא דרבי שמעון פסחא י"ז	מכילתא דרבי שמעון י"ג:ט	ירושלמי ברכות ב:ג	בבלי ערובין צ"ו:א	בבלי מנחות ל"ו:ב
<p>רבי יאשיה אומר: "מימים ימימה", למה נאמר? ... יכל אף תפלין ינהגו בשבתות וימים טובים? תלמד לומר "מימים ימימה", יצאו שבתות וימים טובים. דבר אחר: "מימים ימימה". יש ימים שאתה נותן, ויש ימים שאין אתה נותן, יצאו שבתות וימים טובים.</p> <p>רבי יצחק אומר: הואיל ושבת קרויה 'אות', ותפלין קרויין 'אות', לא יתן אות בתוך אות, או יתן אות בתוך אות? אמרת, תדחה שבת, שהיא קרויה 'אות' ו'ברית', לתפלין שאינן קרויות אלא 'אות' בלבד.</p> <p>רבי אליעזר אומר: הואיל ושבת קרויה 'אות', ותפלין קרויות 'אות', לא יתן אות בתוך אות, או יתן אות בתוך אות? אמרת, תדחה שבת, שחייבין עליה כרת ומיתת בית דין, לתפלין, שאין חייבין עליהן לא כרת ולא מיתת בית דין.</p>	<p>יכול יהו תפלין נוהגת בימים טובים ובשבתות דין הוא ומה מזוזה שאין נוהגת בהולכי ימים והולכי מדברות הרי היא נוהגת בימים טובים ובשבתות תפלין שנוהגת בהולכי ימים והולכי מדברות אינו דין שיהו נוהגת בימים טובים ובשבתות ת"ל מימים ולא כל ימים: ר' עקיבה אומר יכול יהו תפלין נוהגת בימים טובים ובשבתות דין הוא ומה מזוזה שאין נוהגת בהולכי ימים והולכי מדברות הרי היא נוהגת בימים טובים ובשבתות תפלין שנוהגת בהולכי ימים והולכי מדברות אינו דין שיהו נוהגת בימים טובים ובשבתות ת"ל לאות על ידך יצאו שבתות וימים טובים שכולן אות:</p>	<p>רבי אבהו בשם רבי אלעזר הנותן תפלין בלילה עובר בעשה. ומה טעם ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה. ימים ולא לילות. ימימה פרט לשבתות וימים טובים. ... אית דבעי מימר נשמעיניה מן הדא והיה לך לאות את שהוא לך לאות פרט ליום טוב ושבתות שכולן אות. ולא כן כתב מימים ימימה. לית לך אלא כיי דמר רבי יוחנן כל מילה דלא מחוורא מסמכין לה מן אתרין סגי</p>	<p>דתניא: "ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה". "ימים" ולא לילות. "מימים" ולא כל ימים, פרט לשבתות וימים טובים, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר: לא נאמר חוקה זו אלא לענין פסח בלבד. ... וסבר רבי עקיבא שבת זמן תפלין הוא! והתניא, רבי עקיבא אומר: יכול יניח אדם תפלין בשבתות וימים טובים, תלמוד לומר: "והיה לך לאות על ידך", מי שצריכין אות, יצאו אלו שהן גופן אות.</p>	<p>דתניא ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה ימים ולא לילות מימים ולא כל ימים פרט לשבתות וימים טובים דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר לא נאמר חוקה זו אלא לפסח בלבד נפקא ליה מהיכא דנפקא ליה לר' עקיבא דתניא ר' עקיבא אומר יכול יניח אדם תפלין בשבתות ובימים טובים ת"ל והיה לאות על ידך ולטוטפת בין עיניך מי שצריכין אות יצאו שבתות וימים טובים שהן גופן אות.</p>
		<p>Rabi Abahu says in the name of Rabi Elazar: one who puts on <i>tefillin</i> at night violates a positive mitzvah. And what is the reason? 'you will keep this statute in its time from days to days' 'days' and not nights - 'from days' and not all days to exclude sabbaths and festivals ... there are those that say we learn it from here 'it will be sign on your hand' - that which is a sign for you to exclude sabbaths and festivals. And does it not [already] say from days to days? We understand this according to Rabi Yohan [who says]: anything that's not clear, we prove it from multiple places.</p>	<p>It is taught 'you will keep this statute in its time from days to days' - 'days' and not nights - 'from days' and not all days to exclude sabbaths and festivals the words of Rabi Yose the Galilean. Rabi Akiva says this verse only refers to the <i>korban Pesah</i> ... And does Rabi Akiva think that one wears <i>tefillin</i> on sabbath. Is it not taught? Rabi Akiva says you might think one has to wear tefillin on sabbaths and festivals, therefore it says 'it will be sign on your hand' [which means on days] that need a sign, which excludes these that are themselves a sign.</p>	<p>It is taught 'you will keep this statute in its time from days to days' - 'days' and not nights - 'from days' and not all days to exclude sabbaths and festivals the words of Rabi Yose the Galilean. Rabi Akiva says this verse only refers to the <i>korban Pesah</i>. He learns it from another verse. As it is taught Rabi Akiva says you might think one has to wear tefillin on sabbaths and festivals, therefore it says 'it will be sign on your hand and <i>totefot</i> between your eyes' [which means on days] that need a sign, which excludes sabbaths and festivals that are themselves a sign.</p>

2. משנה מגילה ד:ב

בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וּבְחָלוֹ שֶׁל מוֹעֵד, קוֹרִין אֲרַבְעָה, אִין פּוֹחֲתִין מִהוּן וְאִין מוֹסִיפִין עֲלֵיהוּן, וְאִין מִפְטִירִין בְּנִבְיָא. הַפּוֹתֵחַ וְהַחֹתֵם בְּתוֹרָה, מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלְאַחֲרֶיהָ. זֶה הַפְּלֵל, כָּל שֵׁישׁ בּוֹ מוֹסֵף וְאִינוֹ יוֹם טוֹב, קוֹרִין אֲרַבְעָה. בְּיוֹם טוֹב, חֲמִשָּׁה. בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁשָׁה. בְּשַׁבָּת, שִׁבְעָה. אִין פּוֹחֲתִין מִהוּן, אֲבָל מוֹסִיפִין עֲלֵיהוּן, וּמִפְטִירִין בְּנִבְיָא. הַפּוֹתֵחַ וְהַחֹתֵם בְּתוֹרָה, מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלְאַחֲרֶיהָ.

On *Rosh Hodesh* and *hol hamoed*, 4 people read, no less and no more and there is no *haftara*. The first and last person to read bless before and after. This is the rule, any days that has a *mussaf* and isn't a festival, 4 people read, on a festival 5, on *yom kippur* 6 and on the sabbath 7. No less, but there can be more and there is a *haftara*. The first and last person to read bless before and after.

3. משנה מועד קטן ג:ד

אִין כּוֹתְבִין שְׁטָרֵי חוּב בְּמוֹעֵד. וְאִם אִינוֹ מְאֲמִינוֹ אוֹ שְׂאִין לוֹ מָה יֵאָכֵל, הָרִי זֶה יִכְתֹּב. אִין כּוֹתְבִין סְפָרִים, תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת, בְּמוֹעֵד, וְאִין מְגִיחִין אוֹת אַחַת, אֲפֹלוּ בְּסִפֵּר (הָעֲזָרָה) עֲזָרָא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כּוֹתֵב אָדָם תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת לְעַצְמוֹ, וְטוּוּהָ עַל יָרְכוֹ תַּכְלֵת לְצִיצִיתוֹ.

One may not write a debt-bill on *hol hamoed*. And if [the seller] doesn't trust him, or he needs money for food, then he can write. One may not write [holy] scrolls, *tefillin* or *mezuzot* and one cannot check a letter even in the master scroll. Rabi Yehuda says a person can write *tefillin* and *mezuzot* for himself and spin *techelet* on his thigh for *tzitzit*.

4. ירושלמי מועד קטן ג:ד

חַד בַּר נֶשׁ אוֹבֵד תְּפִלּוֹי בְּמוֹעֵדָא. אַתָּא לַגְבִּי רַבִּי חֲנַנְאֵל וְשִׁלְחִיהָ לַגְבִּי רַבִּי אַבָּא בַר נַתָּן. אִמַר לֵיהּ. הַב לֵיהּ תְּפִלְךָ וְזִיל כְּתוּב לָךְ. אִמַר לֵיהּ רַב. אִיזִיל כְּתוּב לֵיהּ. מִתְנִיתָהּ פְּלִיגָא עַל רַב. כּוֹתֵב הוּא אָדָם תְּפִלִּין וּמְזוּזָה לְעַצְמוֹ. הָא לְאַחַר לָא. פִּתְרַן לֵהּ בְּכּוֹתֵב לְהַנִּיחָ.

A certain man lost his *tefillin* on *hol hamoed*. He came before Rabi Hananel and the sent him before Rabi Aba bar Natan. He send to him, 'give him your *tefillin* and write for yourself'. Rav said 'write for him'. The Mishnah disagrees with Rav, [because it says] 'a person can write *tefillin* and *mezuzot* for himself' i.e. not for other people. We can understand the mishnah as referring to writing them for storage [i.e. to sell later].

5. בבלי מועד קטן

תַּנּוּ רַבִּנָּן: כּוֹתֵב אָדָם תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת לְעַצְמוֹ, וְטוּוּהָ עַל יָרְיָכוֹ תַּכְלֵת לְצִיצִיתוֹ, וְלְאַחֲרֵים בְּטוֹבָה, דְּבַרֵּי רַבִּי מַאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מְעֵרִים, וּמוֹכְרֵי אֶת שְׁלוֹ, וְחוֹזְרֵי וְכוֹתֵב לְעַצְמוֹ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כּוֹתֵב וּמוֹכֵר כְּדָרְכוֹ כְּדִי פִּרְנָסְתּוֹ. אוּרֵי לֵיהּ רַב לְרַב חֲנַנְאֵל, וְאִמַרֵי לֵהּ רַבָּה בַר בַּר חֲנָה לְרַב חֲנַנְאֵל: הִלְכָה, כּוֹתֵב וּמוֹכֵר כְּדָרְכוֹ כְּדִי פִּרְנָסְתּוֹ.

6. תשובות הגאונים שערי תשובה רס"ו 'רב שנא גאון'

וּשְׁשָׁאֲלַתֶּם וְתִשְׁעָה בְּאֵב גּוֹפוֹ מוֹתֵר לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וְהָא כְּבַר אִמְרִינָן אֲבָל מוֹתֵר לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וּמָה אֲבָל דְּאֲבָלוֹת חֲדָתָא וְלָבוּ מְרִיר עַל מַתּוֹ חַיִּיב לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין תִּשְׁעָה בְּאֵב דְּאֲבָלוֹת עֵתִיקָא הִיא וְדַשְׁנָן בַּהּ הָאִידְנָא כְּמָה שְׁנֵי עֲאֵכ"ו שְׁחַיִּיב לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וְכֵן הִלְכָה לְמַעֲשֵׂה בִשְׁתֵּי יְשִׁיבוֹת מְנִיחִין תְּפִלִּין בְּתִשְׁעָה בְּאֵב וְאִסוּר לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּחוּל הַמוֹעֵד

And you asked about *tisha b'av* ... and it's forbidden to wear *tefillin* on *hol hamoed*.

7. רא"ש הלכות תפילין ט"ז

ובספר העיתים של הרב הברצלוני ז"ל ראיתי כתוב ובפיסקא לגאון הלכה אסור להניח תפילין בשבתות וי"ט דכתיב ושמרת את החקה הזאת ואסור להניח תפילין בחול המועד. וסומא פטור מן התפילין והציצית דכתיב וראיתם אותו פרט לסומא ע"כ

And in *Sefer haItim* of The Barcelonian Rav I saw written that in a ruling of a *gaon* 'the *halacha* is that it's forbidden to wear *tefillin* on Sabbath and festivals as it is written 'you will keep this statute' and it is forbidden to wear *tefillin* on *hol hamoed*...

8. א' ספרי במדבר קט"ו

שומע אני כסות לילה במשמע, ת"ל וראיתם אותו ביום ולא בלילה. ואם היתה מיוחדת ליום ולילה חייבת בציצית. משמע מוציא את אלו ומוציא כסות סומא. ת"ל והיה לכם לציצית מכל מקום.

9. הלכות גדולות כ"ה הלכות תפילין

תניא רבי עקיבא אומר יכול יניח אדם תפילין בשבתות וימים טובים ת"ל והיה לאות על ידכה מי שצריכין אות יצאו אלו שהן גופן אות

It is taught Rabi Akiva says you might think one has to wear *tefillin on sabbaths and festivals*, therefore it says 'it will be sign on your hand' [which means on days] that need a sign, which excludes these that are themselves a sign.

אסור להניח תפילין בשבתות ויום-טוב, וכן הוא משום דכתיב 'וְשָׂמְרָתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ מִיָּמִים מִיָּמָה'. ושאלו מקמיה רב יעקב בן חביב שאלה לעניין תפילין ואמר, אסור להניח תפילין בחולו של מועד.

It is forbidden to wear to wear *tefillin on sabbaths and festivals* and this is from what it says 'you will keep this statute in its time from days to days'. And they asked before Rabi Yaakov ben Haviv a question about *tefillin* and he says it's forbidden to wear *tefillin* on *hol hamoed*.

10. ספר חילוקים שבין אנשי מזרח ובני א"י לט

א"מ עושין מלאכה בחול המועד ובני א"י אין עושין כלל אלא אוכלין ושותין ויגעין בתורה שכן אמרו חכמים אסור לעשות מלאכה בחוה"מ

11. תוספות מנחות לו:ב ד"ה יצאו

יצאו שבתות וימים טובים שהן עצמן קרויין אות. לא משום דאסירי בעשיית מלאכה דאפי' חולו של מועד דשרי בעשיית מלאכה איכא אות בפסח דאסור באכילת חמץ ובסוכות דחייב בסוכה ובפרק בתרא דמועד קטן (דף יט. ושם) משמע דחולו של מועד חייב דאמר התם כותב תפילין לעצמו ולאחרים בטובה דברי ר"מ ר' יהודה אומר מערים ומוכר כדי פרנסתו את שלו וכותב לעצמו כו' אורי ליה רבה בר בר חנה לרב חננאל וכן אורי ליה רב הלכה כותב ומוכר כדי פרנסתו משמע דמניח במועד דאי משום לאחר המועד מה לי לעצמו מה לי לאחרים למה מותר לכתוב לעצמו שאין זה צורך פרנסתו מיהו לאו ראייה אפשר דרבי מאיר ור' יהודה לטעמייהו דאית להו שבת זמן תפילין בפרק בתרא דעירובין (דף צו:): עוד ראייה מירושלמי פרק בתרא דמועד קטן חד בר נש איבד תפילווי במועדא אתא לגבי רב חננאל שלח לגבי רבה בר בר חנה אמר ליה יהיב תפילווי ואזיל כתוב לך אמר ליה רב זיל כתוב ליה פירוש בלא הערמה מתני' פליגא על רב כותב הוא אדם תפילין ומזוזה לעצמו הא לאחר אסור רב פתר לה בכותב להניח ומסתמא רב (גרסינן כו') הוה סבירא ליה כהלכתא דשבתות וימים טובים לאו זמן תפילין אפילו הכי שרי לכתוב ולמכור תפילין בלא הערמה ולרבה בר בר חנה ע"י הערמה דכולהו אמוראי סבירא להו שבת לאו זמן תפילין רב חסדא ורבה בר רב הונא ואע"ג דסבירא להו לילה זמן תפילין ומיהו בזה חולק הש"ס שלנו דרבה בר בר חנה סבר כרב והתם פליגי. מ"ר

12. בבלי ערובין צ"ו:ב

אלא האי תנא היא דתניא: המוצא תפילין, מכניסן זוג זוג. אחד האיש ואחד האשה, אחד חדשות ואחד ישנות, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אוסר בחדשות, ומתיר בישנות. עד כאן לא פליגי אלא בחדשות וישנות, אבל באשה לא פליגי. שמע מינה מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא, וכל מצות עשה שאין הזמן גרמא נשים חייבות. ודילמא סבר לה כרבי יוסי, דאמר: נשים סומכות רשות? לא סלקא דעתך דלא רבי מאיר סבר לה כרבי יוסי, ולא רבי יהודה סבר לה כרבי יוסי לא רבי מאיר סבר לה כרבי יוסי, דתנן: אין מעכבין את התינוקות מלתקוע. הא נשים מעכבין — וסתם מתניתין רבי מאיר. ולא רבי יהודה סבר לה כרבי יוסי, דתניא: "דבר אל בני ישראל ... וסמך", בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: נשים סומכות רשות. וסתם סיפרא מני — רבי יהודה.

13. ירושלמי ערובין י:א

הוון בעיי מימר. על דעתון דרבנן אין מחוור. על דעתיה דרבן גמליאל מחוור. אמר רבי ירמיה בשם רבי שמואל. שיערו לומר. עד מקום שגבהו של ראש מחזיק. וכמה מחזיק. שתים. מעתה אפילו בחול. אמר רבי חגי. אין בעי מיתב. יהבו. אמר רבי זריקא. אסברי רב המנונא. עד מקום שמוחו של תינוק רופף. תמן תנינן. על תרנגול שנסקל בירושלים שהרג את הנפש. ראה ראשו של תינוק רופף. הלך וניקרו. אמר רבי יוסי. כיני מתניתא. ובלבד על ידי שנים. רבי יוסי בירבי בון בשם רבי אחא. ואפילו שנים שנים. הוון בעי מימר. על דעתון דרבנן אין מחוור. על דעתיה דרבי [אחא] מחוור. ויביאם בידו. מוטב להביאם דרך מלבוש ולא דרך משוי. מוטב לדחות את השבת פעם אחת ולא שני פעמים. תני. אחד האיש ואחד האשה. הוון בעי מימר. מאן דמר. מחוור הוא. ניהא. מאן דמר. אינו מחוור. לא יהא מחוור אצל האיש ויהא מחוור אצל האשה. אמר רבי לעזר. מאן תנא. אשה. רבן גמליאל. דתני. טבי עבד רבן גמליאל היה נותן תפילין ולא מיחו בידו חכמים. וכא מיחו בידו. הוא עבד היא אשה.

14. בית יוסף אורח חיים ל"ב:ב

ועכשיו נהגו כל בני ספרד שלא להניחם בחה"מ ושמעתי שמקודם היו מניחים אותם בחה"ה כדברי הרא"ש ואח"כ מצאו שכתב רשב"י במאמר אחד שאסור להניחם בחה"ה וע"כ נמנעו מלהניחם בחה"ה וכ"כ מורי דוד הה"ר יצחק קארו ז"ל בתשובה והמאמר ההוא איתא במדרש הנעלם לשיר השירים על פסוק לריח שמניך טובים וז"ל ... ומאחר שבתלמודא דידן לא נתבאר דין זה בפירוש מי יערב לבו לגשת לעבור בקום עשה על דברי רשב"י המפליג כל כך באיסור הנחתם.

And now all Spanish [diaspora] Jews are accustomed not to wear them on *hol hamoed*. And I heard that earlier they wore them on *hol hamoed* according to the opinion of the *Rosh* and afterwards they found that *Rashbi* wrote in a certain passage that it's forbidden to wear them on *hol hamoed* and thus they refrained from wearing them. And that's what my uncle the Rav Yitzhak Karo wrote in a *teshuva*. And the passage is found in *midrash ne'elam* on *Shir haShirim* on the verse 'the smell of your good oil'... and since in our *talmud* it's not clear, who would be so bold as to actively transgress the words of *Rashbi* who talks very harshly about the prohibition on wearing them.

15. כסף משנה הלכות תפילין ד:יא

מנהג העולם היה להניחן עד שבימי רבנן בתראי מצאו בספר הזוהר לשיר השירים שמי שמניח תפילין בחול המועד כמי שקוצץ בנטיעות ונמנעו מלהניחם עוד בחול המועד:

The universal custom was to wear them until in the days of the later Rabbis, they found the *Zohar* to *Shir haShirim* that one who wears *tefillin* on *hol hamoed* is like one who cuts the saplings, they refrained from wearing them any more on *hol hamoed*.

16. שולחן ערוך אורח חיים ל"א:ב

בחווה"מ ג"כ אסור להניח תפילין מהטעם הזה בעצמו שימי חווה"מ גם הם אות: הגה וי"א שחווה"מ חייב בתפילין וכן נוהגין בכל גלילות אלו להניחם במועד ולברך עליה' אלא שאין מברכין עליה' בקול רם בב"ה כמו שאר ימות השנה

On *hol hamoed*, it is also forbidden to wear *tefillin* because of this reason because the days of *hol hamoed* are also called a sign. *REMA*: And there are those that say he is obligated in *tefillin*, and thus is are custom in all these lands to wear them on *hol hamoed* and to bless on them, but we don't bless on them in a loud voice in *schul* like the other days of the year.

17. ביאור הגר"א אורח חיים ל"א:ב

סעי' ב בחול המועד כו'. ר"ל במצה וסוכה וכ"כ בהלכות גדולות וספר העתים בשם הגאון וכ"ה ב"ח נ"א ג':

וי"א כו'. כמ"ש במ"ק י"ט א' דאי להניחן לאחר המועד מ"ל לעצמו מ"ל לאחרים אבל אין ראייה מזה כלל דר"מ ור"י לטעמייהו דאית להו ב' בתרא דעירובין דשבת ויו"ט זמן תפילין הן וכמ"ש במ"ק שם וכן הרא"ש בה"ק דחה ראייה זו וכן תוס' דמנחות ל"ו ב' ד"ה יצאו כו' וע' תוס' דמ"ק י"ט א' ד"ה ר' יוסי כו' ובעירובין צ"ו א' ד"ה ימים ומירושלמי שהביאו תוס' במ"ק שם ושם אין ראייה כלל דשם אליבא דמ"ד שבת זמן תפילין כדקאמר שם מתניתין פליג' עלה דרב כותב אדם תפילין כו' לעצמו ופריק שם מתניתין אליביה דרב ומתניתין רבי יהודה היא דקאמר כותב כו' דס"ל שבת ויו"ט ז"ת הן וע' נ"י שם בסוגיא דשם ואין לדעה זו עיקר כלל דמה שהביאו תוס' בעירובין שם משמעות קצת מסוגיא דספ"ק דביצה גבי משלחין כלים בין תפורין כו' וקאמר לאתויי תפילין כו' ע"ש ליתא דט"ס במתניתין דבירושלמי פ"ק דמס' ביצה מפורש להדיא במתני' אע"פ שאין לצורך המועד וכן צ"ל במתני' הנ"ל וא"כ אין משמעות כלל בסוגיא הנ"ל ע"ש: